

-MORGENBLADET

12. oktober 1951. Nr. 237.

Forhistorien til 9. april

Hadde de allierte oppgitt sine landgangsplaner i Norge da tyskerne gikk til angrep?

I siste nummer av «Syn og Segn» omtaler Magne Skodvin to bøker som belyser forhistorien til 9. april. Det er Kurt Assmann: *Deutsche Schicksalsjahre* og Jacques Mordal: *La Campagne de Norvège*. Den franske boken er et stort verk på 450 sider hvor forfatteren gjennomgår de planene som ble lagt og de forhandlinger som ble ført mellom Storbritannia og Frankrike om en eventuell landgang i Norge. I mars-april 1939 diskutertes spørsmålet om svenske malmen, man overveiet den gang to fremgangsmåter: man kunne tilby å kjøpe opp all malmen, eller man kunne føre sjøkrig mot tyske båter som førte malmen, hvis krigen skulle komme. Allierte operasjoner mot skandinaviske mål var det ennå ikke tale om på det tidspunkt, hevder Mordal. Frankrike ivret for å sende et ekspedisjonskorps til Norge med hjelp til Finland som angivelig grunn, men engelskmennene fant ikke noe brukbart påskudd til å gå med på denne planen. Alt i desember 1939 hadde det franske admiralitet gjort utkast til en plan om sjøkrig mot de sovjetrussiske båtene som gikk i Ishavet mellom Murmansk og Petsamo. Men det varte ikke lenge før franskmennene ville gå enda lenger. Den første uken av januar fremla de planen om å ta Kirkenes, Hammerfest og Narvik. Engelskmennene avviste også hele denne planen, men 5. februar gikk de med på å forberede et ekspedisjonskorps til hjelp for Finland. Det første planutkastet som gjelder landstigning på norskekysten, bærer datoen 2. februar. Men engelskmennene fikk igjen skrupler og Mordal mistenker dem rett og slett for å ha holdt franskmennene for narr. Skal en tyde dette konkret, sier Skodvin, kan det ikke bety annet enn at Storbritannia på det tidspunkt hadde avskrevet Finland, og ventet nå bare på at fredsforhandlingene — som de hadde god greie på — skulle føre frem. Og da ville Skandinavia-operasjonen falle bort. De britiske forberedelser fortsetter imidlertid med liten energi. De trakk ut tiden. Først den 6. mars kom det igjen fart i sakene, og nå så det ut som om det var alvor. Den 13. mars lå de første skipene klare og de første jernbanevognene rullet. Det var dagen da den finsk-russiske freden kom i stand, og Storbritannia avlyste operasjonen.

Kurt Assmann var sjef for den politiske avdelingen ved overkommandoen for den tyske krigs-

marinen, og hadde således tilgang til alle dokumenter. Etter krigen har han i over tre år i London arbeidet med marinedokumenter fra begge parter. I det avsnittet av sin bok han kaller «Der Sprung nach dem Norden» slår han med en gang opp en tese han vil prøve å bevise: Den tyske ledelse åpnet ikke Norges-felttoget for å utvide krigsskueplassen, og dermed bedre Tysklands militære stilling, men fordi Tyskland ventet en engelsk okkupasjon av Norge, og den måtte for enhver pris forhindres. Ifølge Assmann ble de allierte planene om et angrep på Norge bare utkast — ikke avlyst etter Finnlands-krigen.

Den 26. mars skrev storadmiral Raeder at faren for alliert landing i Norge ikke lenger var akutt, sier Magne Skodvin i sin kommentar. Og nettopp samme dag ble det avgjort at invasjonen skulle settes i verk. Det var med andre ord mens alle allierte Skandinaviaplaner var avlyst. Teorien om tysk invasjon som rent forsvarstiltak, kan selv etter Assmanns bok ikke stå sin prøve, hevder Magne Skodvin.